

RESPONS SAMHÄLLE

ELISABETH SANDLUND

Journalist, författare, kolumnist i tidningen *Dagen*
elisabethsandlund@gmail.com

För 20 år sedan arbetade jag som redaktionschef på *Kyrkans Tidning*. Det var därför hon ringde mig, den upprörda damen. Hon tyckte att vi skulle gå till storms mot den nya versionen av Svenska kyrkans evangeliebok, som togs i bruk första söndagen i advent 2002 och som gjorde att alla församlingar i Svenska kyrkan tvingades lägga ner stora summor på nya psalmböcker. Det var fullständigt onödigt, dundrade hon. Skillnaden mot 1983 års evangeliebok var ju bara att också de gammaltestamentliga texterna återgavs i Bibel 2000:s språkdräkt. De borde till att börja med aldrig ha översatts, menade hon. ”Vi kristna behöver inte Gamla testamentet. Det tillhör judarna. Det finns inget där att hämta för oss,” proklamerade hon trosvisst.

Jag minns inte vad jag svarade. Förhoppningsvis sa jag något om Skapelsen, om profetiorna om Jesus, om psaltarsalmernas tidlösa dimension som gett tröst och uppmuntran under alla tusentals år. Det hade bara gått drygt två år sedan jag kom till tro och mina teologiska kunskaper var visserligen tilltagande men fortfarande rudimentära. Vad jag däremot kommer ihåg är att jag inte lyckades övertyga henne.

Jag har inte tänkt på den arga damen på länge men hon dök upp i minnet när jag läste David Davages bidrag med den oroväckande avslutande slutsatsen att Gamla testamentet som distinkt språk möjligen redan har dött och inte uppfattas ha något egenvärde.

Artiklarna i *HYBRID* fokuserar ju på hur Gamla testamentet används i frikyrklig förkunnelse men jag tror att liknade slutsatser skulle kunna dras om svenskkyrkliga predikningar analyserades.

Det borde finnas ett visst skydd i det faktum att kyrkohandboken stipulerar att söndagens gammaltestamentliga text ska läsas om högmässa firas (men kan utgå vid andra former av gudstjänster där det räcker med antingen gammaltestamentlig text eller epistel). Men högläsning är en sak, en genomreflekterad förkunnelse något helt annat. Det finns inget förbud mot att predika över den gammaltestamentliga texten, men min kvalificerade gissning är att de flesta svenskkyrkliga förkunnare för det allra mesta tar avstamp i evangelietexten, kanske garnerar med en eller annan hänvisning till episteltexten och möjligen i förbigående berör vad, om något, Gamla testamentet har att säga just denna söndag. För egen del, som entusiastisk lekmanpredikant, minns jag bara ett undantag, när jag i en samarbetskyrka EFS/Svenska kyrkan någonstans i landet faktiskt talade på temat ”Ta av dig skorna”. Vilken text det handlar om säger sig väl självt.

Den lunk som kyrkoåret – som inte är en tvångströja utan en stöd-korsett – innebär bidrar i alla fall positivt till en spridning av vilka av Gamla testamentets böcker som blir uppmärksammade i Svenska kyrkan genom att urvalet är gjort en gång för alla. Men behovet av forskning om hur Gamla testamentet förkunnas och av opinionsbildning för en nytändning av fördjupning i Gamla testamentet gäller, som jag ser det, hela den svenska kristenheten.